BANK INWESTYCYJNY
Departament
Ekonomiczny i Planowania

Warszawa, dnia 30.listopada 1949

ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

w świetle prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

Nr 22

Rok IV

S p i s r z e c z y :

M. DIACZKOW i W.KIPARISOW

" Rachunkowość inwestycyjna "
(Uczot kapitalnogo stroitielstwa)
Gospłanizdat, Moskwa, 1948

M.DIACZKOW i W.KIPARISOW

SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

Rozdział XIII, § 47. Znaczenie, treść i rodzaje sprawozdawczości.

Sprawozdawczość stanowi jeden z ważniejszych środków zarządzania działalnością gospodarczą naszych socjalistycznych przedsiębiorstw i organizacyj,pozwala przekazywać doświadczenia organizacyj przodujących dla pozostających w tyle i przez to przyczynia się do usprawnienia działalności gospodarczej. " Wprowadzenie sprawozdawczości, np.,jest we wszystkich resortach i instytucjach rzeczą zasadniczą".[1]

Dane,zawarte w dowodach sprawozdawczych budowy,umożliwiają obserwacje okresowe nad wykonaniem ustalonego planu robót inwestycyjnych,planu uruchomienia,planu finansowania oraz obserwacje nad produkcją budowlaną i kosztem budowy.

Sprawozdawczość dostarcza materiały,niezbędne do analizy wszystkich zasadniczych zagadnień odnośnie działalności produkcyjnej i finansowej organizacji budowlanej oraz do analizy robót inwestycyjnych,a tym samym pozwala oceniać,jak został wykonany przez daną organizację lub przedsiębiorstwo jej plan,jakie zostały osiągnięte wyniki i jakie zaszły uchybienia w ich działalności.

W ten sposób sprawozdawczość,stając się głównym źródłem oceny działalności,umożliwia z reguły ustalenie faktycznego stanu rzeczy i pozwala ujawnić przyczyny zmian w sytuacji gospodarczej i finansowej budownictwa,ustalonego w rezultacie analizy.

W odczycie na XIII zjeździe RKP(b) towarzysz Stalin wskazywał, że"żadna działalność gospodarcza nie może rozwijać się bez sprawozdawczości ". Sprawozdawczość jest potrzebna dla kierowania czynnościami,a także dla kontroli i sprawdzenia,czy przedsiębiorstwo,

1) W.I.Lenin, Socz.,t.XXVII.str.14

dokonujące budowy sposobem gospodarczym,przestrzega zasady rozrachunku gospodarczego,czy wykonuje ustalony dla niego plan robót i zadania co do obniżenia kosztów budowy. W szczególności - na podstawie sprawozdań jest wykonywana kontrola organizacyj budowlanych przez instytucje finansujące,które mają w tym względzie specjalne zadania.

Ustawa o planie pięcioletnim odbudowy i rozwoju gospodarstwa narodowego ZSRR stawia wymagania: podnieść znaczenie zysku i rozrachunku gospodarczego w gospodarstwie narodowym jako dodatkowego bodźca do zwiększenia produkcji drogą obniżenia kosztów własnych produkcji,podwyższyć rentowność wszystkich gałęzi produkcji,zwiększyć zainteresowanie organizacyj gospodarczych co do uruchomienia zasobów wewnętrznych,systemu oszczędności i zdecydowanej likwidacji strat skutkiem niegospodarności i nakładów nieprodukcyjnych.

Układ wskaźników sprawozdawczości - bieżącej i rocznej - wyraża wszystkie zasadnicze kierunki działalności organizacyj budowlanych,zapoznanie się z którymi jest konieczne dla oceny wykonania planu produkcyjnego i finansowego.

W systemie poszczególnych wskaźników sprawozdawczości,charakteryzujących działalność organizacyj budowlanych,specjalne znaczenie mają wskaźniki,wyrażające jakościową stronę tej działalności, a przede wszystkim koszt własny budowy. " Koszt własny produkcji jest to wskaźnik zasadniczy,który charakteryzuje jakość całej działalności przedsiębiorstwa ".[1)]

Przedsiębiorstwo,budujące systemem gospodarczym,może w pełni wykorzystać wszystkie środki,asygnowane na inwestycje według planu i tym nie mniej nie wykonać zadań według planu robót z powodu zbyt wysokich kosztów własnych budowy i dopuszczenia się niegospodarności.

" Nie każde wydatkowanie pieniędzy okazuje się osiągnięciem. O wynikach budowy trzeba sądzić nie wprost według sumy " poświęconej " na budowanie,a według faktycznych wyników,otrzymanych z wydatkowanej sumy " [2)]

Analiza przyczyn,warunkujących dodatnie albo ujemne wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstwa,może być dokonywana w różnej skali.

---

1). G.M.Malenkow.Dokład na XVIII Wsiesojuznoj konfierencii WKP (b).

2). W.M.Mołotow, Zbornik " W borbie za socjalizm",Partizdat 1935 r. str.580

Przy badaniu sprawozdawczości ustala się tylko ogólne wskaźniki sumaryczne,charakteryzujące działalność gospodarczą.Szczegółowe poznanie wszystkich stron działalności gospodarczej wymaga zebrania potrzebnych danych bezpośrednio z zapisów rachunkowych i dowodów.

W wielu przypadkach zadanie to może być rozwiązane na drodze zapoznania się z potrzebnymi materiałami bezpośrednio na miejscu budowy.

Badanie na miejscu budowy pozwala szczegółowo ustalić przyczyny takich,czy innych zmian w sytuacji gospodarczej i finansowej budownictwa. Zazwyczaj przy badaniu działalności organizacji, dokonywanym na miejscu,sprawdza się jakość samej sprawozdawczości oraz jej prawidłowość, uzasadnienie przytaczanych w niej danych.

Zapoznanie się z potrzebnymi danymi bezpośrednio na miejscu dokonuje się z zasady za pomocą lustracji.

Charakter lustracji i zakres zagadnień przez nie objętych określają się konkretnymi zadaniami,które zleca się do wykonania. Bezsprzecznie jednak niezależnie od charakteru,każda lustracja, przy ocenianiu działalności przedsiębiorstwa,z reguły,powinna do swego programu włączyć zbadanie wskaźników sprawozdawczych.

W systemie sprawozdawczości należy rozróżniać sprawozdawczość roczną od bieżącej (dekadowej,miesięcznej,kwartalnej). Zarówno według kolejności sporządzania jak i według treści,które są ustalone dla sprawozdań bieżących i rocznych; oba te typy różnią się między sobą,będąc jednocześnie pomiędzy sobą wzajemnie powiązane. Tak n.p. suma wydatków na budowę,podanych w sprawozdaniach mie - sięcznych,powinna być w kwocie ogółem równa kwocie,wykazywanej w sprawozdaniu rocznym.

Wzory sprawozdawczości inwestycyjnej zarówno rocznej jak i bieżącej są t y p o w e dla całego budownictwa,niezależnie od tego,komu ono podlega. Obowiązujące typowe wzory sprawozdawczości bieżącej są zatwierdzone na zasadzie uchwały rządu przez CSU ZSRR.

Wzory sprawozdań rocznych są zatwierdzane przez CSU ZSRR wspólnie z Ministerstwem Finansów ZSRR. W sprawozdaniach rocznych wskaźniki występują w znacznie szerszym zasięgu,aniżeli w sprawo-

zdaniach bieżących.

Jednak dla bieżącej i systematycznej analizy działalności gospodarczej i dla kierowania operacjami wykorzystuje się właśnie sprawozdania miesięczne i kwartalne. Dane ze sprawozdań rocznych służą zadaniom głębszej i wszechstronniejszej analizy działalności organizacji budowlanej, oceny ostatecznych wyników budownictwa za cały planowany okres i opracowania środków zaradczych,potrzebnych dla usprawnienia dalszej działalności.

Jednocześnie z badaniem wskaźników sprawozdania rocznego odbywa się zatwierdzanie bilansu rocznego przedsiębiorstwa,składającego sprawozdanie.

Celem zapewnienia jak największej dokładności wskaźników ze sprawozdania rocznego dane rachunkowe powinny być uprzednio sprawdzone przez sporządzenie inwentarza. Inwentaryzacja,zgodnie z uchwałą Rady Komisarzy Ludowych ZSRR z 29.lipca 1936 r. Nr 1372 powinna być dokonywana według wszystkich pozycji bilansu,tj.inaczej mówiąc, powinna obejmować cały majątek przedsiębiorstwa budowlanego,wszystkie rodzaje jego środków. Dane,uzyskane przez sporządzenie inwentarza powinny być wykorzystane dla sprawdzenia informacyj,podawanych w sprawozdaniu.

Ten sposób sporządzania sprawozdania rocznego zapewnia w wielu przypadkach większą dokładność w porównaniu ze sprawozdaniami bieżącymi i umożliwia w tym samym czasie sprawdzenie,czy bieżące sprawozdania odpowiadają zasadniczemu wymogowi,które im się stawia, a mianowicie wymogowi podawania wiarogodnych danych.

Sprawozdawczość roczna jest organicznie powiązana ze sprawozdawczością bieżącą. Wszystkie zasadnicze wskaźniki sprawozdań bieżących zawarte są w sprawozdaniu rocznym. Ale w sprawozdaniu rocznym występują poza tym wskaźniki uzupełniające,bardzo istotne,charakteryzujące dokładniej odrębne strony działalności gospodarczej.

Układ danych w sprawozdaniach o robotach kapitalnych zależy od sposobu prowadzenia robót.

Należy odróżniać sprawozdawczość organizacji gospodarczej (inwestora) o prowadzonych przez nią robotach kapitalnych x) - od sprawozdawczości organizacji budowlanej o jej zasadniczej (zleceniobiorczej) działalności.

x) sposobem gspodarczym - przyp.tłum.

Sprawozdawczość bieżąca inwestora składa się z następujących wzorów:

1. Terminowe zawiadomienie o wykonaniu planu robót kapitalnych i planu uruchomienia - wzór 21-ks.
2. Sprawozdanie z wykonania planu zatrudnienia - wzór 24-ks.
3. Sprawozdanie o kosztach własnych budowy - wzór 28-ks.
4. Bilans miesięczny inwestycyj - wzór 35-ks.

Sprawozdawczość bieżąca organizacji zleceniobiorczej składa się z następujących wzorów:

1. Sprawozdanie organizacji zleceniobiorczej z wykonania robót kapitalnych - wzór 26-ks.
2. Sprawozdanie z mechanizacji budowy - wzór 25-ks.
3. Sprawozdanie o wykonaniu norm wyrobu - wzór 29-ks.
4. Sprawozdanie o kosztach własnych budowy - wzór 28-ks.
5. Bilans miesięczny zleceniobiorczej organizacji budowlanej 'wz.36-k

Organizacją podstawową,na której ciąży obowiązek przedkładania w odpowiedniej kolejności ustalonych sprawozdań o inwestycjach, a w tym również bilansu,jest jednostka budowy.

Pod jednostką budowy rozumie się budowę,przewidzianą odrębnym tytułem w planie scentralizowanych albo nielimitowanych robót kapitalnych,na której odbywają się roboty przy wznoszeniu gmachów i budowli,ich przebudowie,odbudowie albo też roboty przygotowawcze,jak: opracowywanie projektu,poszukiwania, wyłaczenia i przygotowanie terenu itp.

W ten sposób jednostka budowy może włączyć szereg obiektów,wydziałów produkcji i poszczególnych budowli,wznoszonych lub odbudowywanych w danym przedsiębiorstwie,zarówno objętych jednym kosztorysem,jak również wznoszonych według odrębnych dowodów kosztorysowych.

W zleceniobiorczych organizacjach budowlanych podstawową organizację,która ma obowiązek do składania sprawozdań,wyznacza się w zależności od struktury organizacyjnej organizacji budowlanej. Może to być zarząd budowlany, oddział (kontora) budowlany,a nawet poszczególny punkt (uczastok) budowlany,sporządzający odrębny bilans samodzielny.

Jak zostało już wyżej zaznaczone,treść sprawozdań zależy od organizacji i sposobu wykonawstwa robót. Przy badaniu zakresu i treści sprawozdań należy rozróżniać następujące sposoby prowadzenia ro-

bót: gospodarczy,na zlecenie i mieszany.

Najbardziej uproszczona sprawozdawczość inwestycyjna występuje przy robotach,prowadzonych systemem gospodarczym. Rachunkowość i sprawozdawczość o całości robót na jednostce budowy w tych warunkach należy do jednej organizacji - inwestora,który prowadzi ewidencję wszystkich czynności produkcyjnych i finansowo-gospodarczych na danej budowie.

W warunkach prowadzenia robót systemem zleceniowym sprawozdawczość jest inna. Sprawozdania z działalności produkcyjnej sporządza ta organizacja zleceniobiorcza,która wykonuje roboty. Organizacja zleceniobiorcza jest samodzielną organizacją gospodarczą. Posiada ona ustalony dla niej plan robót zleconych i jest odpowiedzialna za jego wykonanie. Ona prowadzi ewidencję robót,ich koszt własny, zaszłości rozliczeniowych z zleceniodawcami itd. W związku z tym organizacja zleceniobiorcza prowadzi własną,niezależną od zleceniodawcy, księgowość i odrębny bilans.

Jeżeli chodzi o czynności produkcyjne (zakres czynności produkcyjnych,mechanizacja,zatrudnienie,koszt własny itd.),to system wskaźników w tym względzie dla organizacji zleceniobiorczej i dla budowy, prowadzone systemem gospodarczym,są jednego typu,chociaż same wzory sprawozdań tych dwóch rodzajów organizacyj nie pokrywają się,zwłaszcza przy sprawozdawczości bieżącej.

W ten sposób,przy wykonywaniu robót systemem zleceniowym,na jednostce budowy występują dwie lub więcej organizacje,składające sprawozdania -zleceniodawca i zleceniobiorca. Przy robotach,prowadzonych systemem zleceniowym, sprawozdanie organizacji zleceniobiorczej charakteryzuje wykonawstwo robót,ich koszt,zatrudnienie,fundusz płacy, wyrób (wyrabotka), zaopatrzenie materiałowe,zmechanizowanie robót itp. a sprawozdanie zleceniodawcy pozwala wyjaśnić dane o sumie środków otrzymanych i rozchodowanych na całą daną budowę, o zakresie wszystkich robót, wykonanych przy budowaniu całości i o wykonaniu planu robów,ustalonego dla tej budowy.

Zatem sprawozdawczość zleceniodawcy wyraża wykonanie planu robót kapitalnych nad całością przedsięwzięcia,niezależnie od sposobu wykonania tych robót(zleceniowy ,czy też gospodarczy).

We wszystkich wypadkach,niezależnie od sposobu wykonywania robót,

inwestor,tj.organizacja,dysponujaca środkami na dany tytuł,powinna prowadzić ewidencję i sporządzać sprawozdania,wyrażające z jednej strony sumę i źródła środków,otrzymanych na roboty kapitalne oraz z drugiej strony sumę wykonanych robót kapitalnych. Jeśli nawet wszystkie roboty budowlane i montażowe inwestora prowadzone są systemem zleceniowym,to sprawozdania organizacji zleceniobiorczej nie mogą być podstawą dla oceny wykonania planu robót kapitalnych na całej budowie,ponieważ poza robotami budowlanymi i montażowymi występują wydatki na nabycie urządzeń, wymagających i niewymagających montażu (projektowanie,badanie),utrzymanie dyrekcji budowanego przedsiębiorstwa i inne wydatki,których zasadniczo dokonuje sam inwestor albo biura projektowe.

Nie jest również wykluczone,że do sprawozdania organizacji,wykonującej zlecenie,mogą być włączone roboty,które chociaż są przez nią wykonane,ale nie są przyjęte przez zleceniodawcę jako sporne, nie odpowiadające warunkom umowy.

Co do sprawozdawczości finansowej inwestora,przypominamy,że jest on w każdych warunkach jedynym dysponentem środków,asygnowanych na budowę. Jemu właśnie bank otwiera rachunek finansowania inwestycji długoterminowych i on tym rachunkiem dysponuje.

Przy prowadzeniu robót systemem zleceniowym sytuacja nie ulega zmianie,ponieważ zleceniobiorca rozlicza się za wykonane roboty według rachunków,które bank,finansujący daną budowę,pokrywa tylko w przypadku,jeżeli one odpowiadają warunkom umowy o zlecenie,tj.za roboty,których się zleceniobiorca podjął.

Zleceniobiorca w zakresie robót budowlanych i montażowych jest jednym z kontrahentów inwestora,na równi z dostawcami urządzeń,biurami projektowymi i innymi organizacjami,z którymi inwestor jest związany w procesie wykonywania wyznaczonych dlań robót.

Rola samodzielnej sprawozdawczości finansowej budowy (inwestora) polega na tym,że ona zapewnia możność kontroli nad celowością wykorzystanych środków,asygnowanych na roboty kapitalne.

Koniecznym warunkiem dla wykonania tego zadania staje się prowadzenie samodzielnej finansowo gospodarki przy budowie sposobrm gospodarczym i sporządzaniu odrębnego bilansu o budownictwie. Stosunki działu budującego z zasadniczą działalnością przedsiębior-

stwa,powstające w rozwoju robót (świadczenia usług,wykorzystanie środków zasadniczych itd.) powinny opierać się na tych samych zasadach,jak stosunki z innymi instytucjami gospodarczymi. Te usługi i roboty powinny być opłacane przez bank według rachunków stosownie do ogólnych zasad,ustalonych dla rozliczeń ze wszystkimi kontrahentami.

Wszystko to ma na celu w ostatecznym wyniku umocnić rozrachunek gospodarczy w budownictwie i jest zastrzeżone w uchwale Rady Kom.Ludowych ZSRR z 29 września 1936 r. Nr 1372 (Regulamin o bilansach). W myśl tej uchwały budownictwo powinno być ujęte w odrębnym bilansie. Wymóg ten odnosi się do całego budownictwa z wyjątkiem drobnego,które zezwala się prowadzić w bilansie z zasadniczej działalności przedsiębiorstwa. Tym niemniej,w przypadkach,gdy budownictwo nie jest wydzielone na odrębny bilans,wydziela się odrębne pozycje z bilansu z działalności zasadniczej,na których zostaje wykazane finansowanie inwestycyj i nakłady inwestycyjne.

Stan takich wskaźników pozwala sprawdzać,czy środki,przeznaczone na roboty kapitalne, są wykorzystawyne zgodnie z przeznaczeniem oraz posiadać sumaryczne dane o nakładach na roboty kapitalne.

Wyodrębnienie obrachunku budownictwa inwestycyjnego w samodzielny bilans jest jednym z zasadniczych wymogów rozrachunku gospodarczego w budownictwie.

Z wydzieleniem obrachunku budownictwa inwestycyjnego w odrębny bilans jest powiązany system stosunków finansowo-rozliczeniowych, ustalonych pomiędzy budownictwem z jednej strony oraz instytucjami finansującymi budowę z drugiej. Również powiązany jest system planowania robót kapitalnych.

Przechodząc do rozpatrzenia systemu sprawozdawczości inwestora i organizacji budowlanej,wykonującej zlecenie oraz do charakterystyki właściwości każdej z nich,musimy na wstępie zaznaczyć,że na tej samej budowie przy prowadzeniu robót systemem gospodarczym mogą być sporządzane, prócz bilansu inwestycyj,bilans albo bilanse pomocniczych przedsiębiorstw budowy. Jeżeli zaś roboty są wykonywane systemem zleceniowym,to swój bilans będzie miała również organizacja, wykonująca zlecenie. Każdy z wymienionych bilansów wymaga odrębnego systemu bieżącej rachunkowości,odróżniającej się od innych co do swej treści jak i wzorów.

Odchylenia kosztu własnego wykonawstwa robót budowlanych od kosztu według kosztorysu przy zleconym systemie prowadzenia ro - bót można zobaczyć tylko w sprawozdaniu zleceniobiorcy; nie będą one wykazywane w sprawozdaniu inwestora. Tak samo, jeżeli budowa jest wykonywana z materiałów przedsiębiorstw pomocniczych, sporządzających odrębne bilanse, to na koszt robót budowlanych, ujętych w bilansie inwestycyj, nie będą miały wpływu wahania kosztów własnych produkcji przedsiębiorstw pomocniyczh, ponieważ ta pro - dukcja jest przejmowana przez budowę według stałych cen zbytu, zaś wyniki finansowe takich przedsiębiorstw pomocniyczh, łącznie z oszczędnością albo nadmiernymi wydatkami, ukażą się bezpośrednio w ich bilansach..

Dlatego odchylenie kosztu rzeczywistego produkcji takiego wykonawstwa od ceny zbytu, ustalonej dla niej, można zobaczyć tylko w sprawozdaniach przedsiębiorstwa pomocniczego.

Większą część wzorów sprawozdań budowlanych wypełnia się jednocześnie na podstawie danych zarówno ewidenci buchalteryjnej, jak również ewidencji czynności technicznych i statystyki.

Buchalteryjna sprawozdawczość bieżąca o inwestycjach ogranicza się do bilansu inwestycyj (wzór 35-ks.), zaś o zasadniczej działalności wykonujących zlecenia organizacyj budowlanych - do bilansu organizacji zleceniobiorczej (wzór 36-ks). Co się tyczy sprawozdań o kosztach własnych budowy (wzór 28-ks), o wykonawstwie robót kapitalnych x) (wzór 26 ks), o wykonaniu planu zatrudnienia (wzór 24-ks), o wykonaniu planu robót kapitalnych (wzór 21-ks) to wszystkie te sprawozdania zawierają dane nie tylko ewidencji buchalteryjnej, ale również ewidencji czynności technicznych i statystyki.

---

x) Termin " roboty kapitalne " (kapitalnyje raboty) jest pojęciem szerszym i obejmuje zarówno " inwestycje " / kapitalnyje włożenia) jak i "kapitalne remonty " (kapitalnyje remonty).

Dlatego odpowiedzialność za sporządzenie tych sprawozdań rozszerza się na wydziały planowania budowy w tym samym stopniu, jak i na buchalterię.

W ten sposób, z wyjątkiem niektórych wzorów, sprawozdawczość inwestycyjna obejmuje całokształt, co cechuje zwłaszcza sprawozdawczość roczną. W sprawozdaniach rocznych wszystkie wzory wypełniane są na podstawie danych buchalteryjnych, chociaż w większości tych wzorów wprowadza się również dane ze statystyki i ewidencji czynności technicznych.

Dane z ewidencji buchalteryjnej, czynności technicznych i statystyki są powiązane w sprawozdawczości w sposób określony. Powinny one być porównywalne pomiędzy sobą, obejmować ten sam okres czasu i odnosić się do tego samego zakresu czynności. Np. w sprawozdaniu o kosztach własnych budowy (wzór 28-ks) dane o koszcie rzeczywistym robót budowlanych, wypełnione na podstawie obrachunku buchalteryjnego, powinny odnosić się właśnie do tych robót, które były wpisane w danych o kosztorysowym koszcie robót budowlanych.

Jakość sprawozdawczości budownictwa inwestycyjnego zależy od tego, czy można porównać dane o koszcie rzeczywistym z jednej strony z kosztem według kosztorysu, albo planowanym - z drugiej, czy można porównać dane o rzeczywistej wydajności pracy z danymi o wydajności pracy według norm albo według planu itd.

Kontrola, czy dane ze sprawozdań są porównywalne z planowanymi, należy przede wszystkim, do rachunkowości budowy. Wynika to z tego, że wszystkie dane, potrzebne do sporządzenia sprawozdań, opierają się na dowodach podstawowych, które są podstawą rachunkowości budowy. Np. protokół przyjęcia (wzór 2), który staje się dowodem podstawowym dla określenia wielkości robót budowlanych i jest dokonany przez zleceniobiorczą organizację według cen kosztorysu, w tym samym czasie jest podstawą obrachunku buchalteryjnego robót, przekazanych zleceniobiorcy. Zlecenie, na podstawie którego określa się czas przepracowany i czas potrzebny do ich wykonania, przewidziany normami, a także wyrób na jednego robotnika, służy jako dowód do księgowania wynagrodzeń i do rozrachunku z robotnikami. Te same uwagi odnoszą się i do innych dowodów podstawowych, które jednocześnie wykorzystuja się w sprawozdaniach buchalteryjnych, statystycznych oraz w sprawozdaniach z czynności technicznych, np. do raportów o zmianach maszynistów, kart podróży szoferów itd.

Obowiązkiem buchalterii jest sprawdzenie tych podstawowych dowodów prawidłowości pod względem formalnym i merytorycznym.Jeżeli wymienione podstawowe dowody dokładnie się sprawdza, to w ten sposób zapewnia się prawidłowość sprawozdań,sporządzonych na podstawie tych dowodów.

§ 48. Bieżąca sprawozdawczość inwestycyjna.

Jak to zostało zaznaczone powyżej,bieżącą sprawozdawczość inwestycyjną sporządza się według czterech zasadniczych wzorów : Nr 21-ks - terminowe zawiadomienie o wykonaniu planu robót kapitalnych i uruchomienia, wz.24-ks - sprawozdanie z wykonania planu zatrudnienia, wz.28-ks -sprawozdanie o koszcie własnym budowy i wz.35-ks - bilans inwestycji.

Należy przy tym zaznaczyć,że przy drobnych inwestycjach, zamiast wymienionej wyżej sprawozdawczości według wzorów 21,24 i 28, została przewidziana sprawozdawczość według wzoru 23,zawierającego wskaźnik zakresu robót budowlanych,zatrudnienia i kosztu własnego.

Dla drobnego budownictwa,w zakresie robót według planu do 100 tys.rbl.,nie ma obowiązku prowadzenia osobnej rachunkowości i bilansu inwestycyj. Takie budownictwo może figurować w bilansie z zasadniczej działalności organizacji gospodarczej i dlatego do tego bilansu wprowadza się specjalne rachunki dla ewidencji inwestycyj. W ten sposób zostaje rozwiązane zagadnienie o ogólnym zakresie sprawozdawczości bieżącej drobnych przedsiębiorstw o ich inwestycjach. Ich sprawozdanie o inwestycjach sprowadza się do jednego wzoru 23-ks. zamiast czterech odrębnych wzorów dla reszty budownictwa.

Rozpatrzmy po krótce system wskaźników każdego z tych podkładów,na których opiera się system wskaźników sprawozdawczości bieżącej. Przede wszystkim rozpatrzmy, co zawiera wz.21-ks."Terminowe zawiadomienie o wykonaniu planu robót kapitalnych". Sprawozdanie to powinno dać odpowiedź na zagadnienie,jak wykonany jest plan inwestycyj organu gospodarczego według zakresu robót i uruchomienia, a także o charakterze i zakresie inwestycyj nielimitowanych. W ten sposób organizacja gospodarcza,która posiada plan inwestycyj i jest dysponentem środków,asygnowanych na inwestycje,ma obowiązek sporządzać tę sprawozdawczość niezależnie od tego,w jaki sposób wykonuje ona roboty - systemem gospodarczym

B u d o w a
Zjednoczenie, Centralny Zarząd,
Ministerstwo

Wzór 21-ks

Telegr. i pocztowy adres budowy.

TERMINOWE ZAWIADOMIENIE O WYKONANIU PLANU ROBOT KAPITALNYCH
/inwestycyj/ i ich uruchomienia
za miesiąc czerwiec 1948 r.

1. Wykonanie planu robót kapitalnych /inwestycyj/
/wg wartości kosztorysowej w tys. rbl./

Charakter i przeznaczenie robót kapitalnych			Plan		Wykonano łącznie w m-cu sprawozd.	
			na rok	na m-c sprawozd.	od początku roku	od począ. kwart.
			1	2	3	4
A. Planowane roboty kapitalne						
		1. Ogółem	8.000	2.500	4.000	2.500
Z ogólnej kwoty planowanych robót kapitalnych /poz.1/	wg struktury inwestycyj:	2. Roboty budowlane	6.000	2.000	3.000	2.000
		3. Montaż urządzeń	100	-	50	-
		4. Urządzenia wymagające montażu	900	-	450	-
		5. --- -------------				
		6. Inne rodzaje robót i nabytków	1.000	500	500	500
	wg sposobu wykonania robót	7. Roboty budowlane i montażowe	100	-	50	-
		8. Roboty, wykonane na budowie przez ministerstwo ----------------- /wymienić jakie/	5.000	2.000	3.000	2.000
	wg przeznaczenia	9. Budownictwo mieszkaniowe	3.000	1.000	1.500	1.000
		10. ----------				
		11. ----------				
B. Pozaplanowe /nielimitowane/ roboty						
		12. Wykonane zgodnie z uchwałą Rady Kom. Lud. Z.S.R.R. z dn. 19.9.35 r. i i. Ogółem	-	-	-	-
		13. W tym budownictwo mieszkaniowe	-	-	-	-
		14. -------------------				

U w a g a: wykonano planowanych robót kapitalnych w m-cu sprawozd. - ogółem 1000 tys. rbl. w tym robót budowlan. i montażowych 800 tys. rbl.

Wzór 21-ks
ciąg dalszy

II. Wykonanie planu robót kapitalnych wg ważniejszych obiektów /wg wartości kosztorysowych-w tys. rbl./

Nr kol.	Wyszczególnienie obiektów	Plan na rok	Wykonano od początku r. do m-ca sprawozd. włącznie
		1	2
1.	Dział produkcji Nr 1	2.000	2.000
2.	Dom mieszkalny	1.500	1.500
3.	Dział produkcji Nr 3	3.000	500
4.			
5.			
6.			

III. Wykonanie planu uruchomienia majątku trwałego wg wartości kosztorysowej i powierzchni mieszkalnej.

a/ dla budownictwa - ogółem

	Wg wartości kosztorys. - w tys. rbl.		Powierzchnia mieszk. - m. kw.			
			roczny plan uruchomienia		uruchomiono od początku roku do m-ca spraw. włącznie	
	roczny plan uruchom. wszystkich obiekt.	uruchomiono od początku roku do m-ca sprawozd. włącz.	Ogółem	w tym do sprzedaży	Ogółem	w tym wg sprzedanych domów
1. Inwestycje planowane	8.500	8.500	6.000	-	6.000	-
2. Inwestycje poza planem /nielimitowane/			x	x		x

b/ Uruchomienie w m-cu sprawozdawczym wg poszczególnych obiektów

Wyszczególnienie obiektów	Jednostka miary mocy	Data uruchom. wg planu	Uruchomiono faktycznie	
			wg mocy	wg pełnej wartości kosztorys.
A	1	2	3	4
1. Dział produkcji Nr 1	m^2 powierzchni produkc.	czerwiec	9.000	7.200

IV. Finansowanie robót kapitalnych

a) plan finansowania na rok: 3.900 tys.rbl
b) otrzymano środki z banku od początku roku do m-ca sprawozd. włącznie 3.800 " "

Kierownik budowy
Dyrektor przedsiębiorstwa

Naczelnik wydziału planowania

Główny księgowy

czy zleceniowym.

Sprawozdanie,sporządzone według wzoru 21-ks.zawiera również dane,na jaką kwotę są finansowane roboty kapitalne.

Wskaźniki do tego sprawozdania wpisuje się przy zachowaniu następujących zasadniczych wymogów.

Wskaźniki planu robót kapitalnych i uruchomienia powinny wyrażać plan,zatwierdzony przez organ nadrzędny. Przy budowach ponadlimitowych powinien być wykazany plan robót kapitalnych i uruchomienia,ustalony przez rząd.

Wskaźniki o zakresie wykonanych robót kapitalnych powinny opierać się na danych z protokółu przyjęcia robót -wzór 2. Zakres robót budowlanych w całości określa się według treści tych aktów. Roboty,które nie są ustalone w protokółach,nie mogą być włączone do zakresu robót wykonanych. Roboty kapitalne są wykazywane w sprawozdaniu według cen kosztorysu i norm,które oczywiście,mogą być wyższe lub niższe od ich kosztu rzeczywistego. Koszt według kosztorysu wykonywanego zakresu robót kapitalnych oblicza się według tych cen i norm,w jakich został sporządzony plan robót kapitalnych.

Wskaźniki uruchomienia powinny wyrażać obiekty i roboty,zakończone i oddane do eksploatacji. Tutaj ma się na myśli nie tylko rzeczywisty stan,w jakim zakończone obiekty są przygotowane do eksploatacji,ale również załatwienie formalności,wymaganych do uruchomienia.

Dlatego obiekty ukończone,co do uruchomienia których nie są załatwione formalności w postaci odpowiednich protokółów oddania do eksploatacji,nie mogą być włączone do sprawozdania i wykazane jako obiekty uruchomione. W bilansie rocznym inwestycyj wartość takich obiektów wyodrębnia się z ogólnej kwoty niezakończonych robót kapitalnych i wykazuje się osobno.

Wskaźniki kwot finansowania robót powinny być wpisane na podstawie wyciągu otrzymanych środków finansowych,który wystawia bank inwestycyj długoterminowych.

Danych o finansowaniu robót kapitalnych nie wolno plątać z danymi o zakresie robót kapitalnych.

Plan finansowania robót kapitalnych może odchylać się od planu

robót kapitalnych,zarówno jako przekroczenie tego planu jak i odwrotnie niewykorzystanie jego. Plan finansowania może być niższy od planu robót kapitalnych,jeżeli budowa sposobem gospodarczym otrzymała zadanie uruchomienia znajdujących się u niej nadmiernych środków materiałowych. Te zapasy wykazuje się w planie budowy jako dodatkowe źródło jej środków.

Ta sama uwaga odnosi się do danych o kwocie otrzymanych faktycznie środków finansowych. Kwota otrzymanych z banku środków na inwestycje może znacznie różnić się od kosztu rzeczywistego lub według kosztorysu wykonywanych robót. Może być ona w jednych przypadkach większa,w innych - mniejsza od kosztu robót kapitalnych. Może być ona większa od kosztu według kosztorysu wykonywanych robót,jeżeli budowa sposobem gospodarczym opłaciła w ciężar środków otrzymanych z banku inwestycyj długoterminowych rachunki zleceniobiorców za wykonane roboty i prócz tego,rachunki dostawców za urządzenia,wyładowane na budowie,ale nie oddane jeszcze do montażu.

Dane,umieszczone we wzorze 24-ks. "sprawozdanie z wykonania planu zatrudnienia przy budowie, wykonywanej sposobem gospodarczym", powinny dać odpowiedź o wykonaniu planu zatrudnienia,a także o wykorzystaniu czasu pracy i zmian liczby robotników. Dane . tego sprawozdania charakteryzują pracę i płacę przy budowie,wykonywanej sposobem gospodarczym. Jeżeli zaś budowa jest wykonywana sposobem zleceniowym, to budowa (inwestor) nie sporządza sprawozdania według tego wzoru. Sprawozdania o stanie zatrudnienia sporządza w tym przypadku odnośna organizacja zleceniobiorcza,w układzie danych,przytoczonych we wzorze 26-ks.,przewidzianym dla organizacyj,wykonujących zlecenia. System wskaźników pracy i płacy jest w tych dwóch wzorach jednakowy.

Przy sporządzaniu tego sprawozdania,jak również innych,wskaźniki planowanej pracy i płacy powinny być wzięte z planu, zatwierdzonego przy budowie sposobem gospodarczym przez organ nadrzędny. Wskaźniki płacy,przewidziane w sprawozdaniu,sporządzonym według wzoru 24-ks.,opierają się całkowicie na danych rachunkowości. Obliczona faktycznie płaca ogółem i według kategoryj robotników określa się według rachunków podstawowego i dodatkowego funduszu płac budownictwa.

Wskaźniki średniej ilości robotników określa się drogą sumowania ilości z list za wszystkie dni miesiąca i podzielenia otrzymanej sumy przez ilość dni kalendarzowych w danym miesiącu.

Wskaźniki zakresu robót budowlanych i montażowych powinny wyrażać ogólny koszt według kosztorysu wszystkich robót budowlanych i montażowych,wykonanych w przeciągu miesiąca sprawozdawczego,niezależnie od stopnia gotowości tych robót. Jeżeli.np. wszystkie roboty wykonane w miesiącu sprawozdawczym,składają się z niezakończonych części elementów konstrukcyjnych (niezakończone roboty tynkarskie,niezakończone roboty malarskie, roboty dekarskie itd.),to wszystkie takie roboty powinny być wykazane w sprawozdaniu wzór 24-ks. Zatem zakres robót budowlanych i montażowych,wykazany we wzorze 24-ks.,może nie pokrywać się z zakresem robót budowlanych i montażowych,wykazanym we wz.21-ks. Wyjaśnia się to tym,że dla ewidencji wykonania planu robót kapitalnych potrzebne są dane o robotach budowlanych według zakończonych części elementów konstrukcyjnych,podczas gdy dla ewidencji wyrobu przez robotników potrzebne sądane o wszystkich robotach budowlanych, które były wykonane faktycznie i na które była wydatkowana w okresie sprawozdawczym praca robotników budowlanych,niezależnie od tego,czy te roboty podlegają włączeniu,czy też nie,do protokółu przyjęcia robót (wz.2).

Wskaźniki o ilości robotniko-dni obliczane są według danych z ewidencji w tabelach o ilości dni,w których odbywała się praca. Dzień pracy może być różnie przedłużany; okoliczność ta nie jest uwzględniona przy obrachunku dla określenia ilości dni pracy. W ten sposób przestój w ciągu dnia pracy,jak również godziny nadliczbowe nie zmieniają ilości dni pracy,wykazanych w sprawozdaniu w/g wzoru 24-ks.

Wskaźniki o średniej wytwórczości dziennego wyrobu pochodzą z dwóch poprzednich. Oblicza się je,dzieląc wielkość robót przez ilość robotniko-dni. Wskaźniki średniej płacy w ciągu dnia wyprowadza się przez podzielenie funduszu płacy podstawowej przez ilość odpracowanych robotnik-dni.

Wskaźniki ilości odpracowanych robotniko-godzin oblicza się według not za wykonane roboty,w których podaje się czas,wydatkowany przez oddzielnych robotników na wykonanie zadań.

Wskaźniki o przestojach przez całą zmianę podaje się według danych,wykazanych w protokółach o przestojach,będących podstawą do rozrachunków z robotnikami za przestoje.

Przechodząc do sprawozdania według wzoru 28, należy zaznaczyć,że podstawowym zadaniem sprawozdań o koszcie własnym budowy jest wyraże-

Wzór 28-ks

. . . .
Budowa /organizacja budowlana/

. . . .
Zjednoczenie, centralny zarząd, ministerstwo

. . . .
Adres budowy /organizacji budowlanej/

SPRAWOZDANIE O KOSZTACH WŁASNYCH BUDOWY
za miesiąc: wrzesień 1948 r.

I. Plan roczny kapitalnych robót organizacji sprawozdawczej wg wartości kosztorysowej 25.000 tys. rbl.

II. Koszty robót kapitalnych wg rodzajów /w tys. rbl./.

	Wykonano od początku roku		Uwaga
	wg kosztów kosztorysowych	wg kosztów rzeczywistych	
	1	2	
1. Kapitalne roboty ogółem	19.049	18.758	Doliczono wyrównanie za podniesienie cen, nie włączone do kosztu wg kosztorysu budowy za okres od początku roku do m-ca sprawozdawczego włącznie 1.100 tys. rbl. w tym na fundusz płacy robotnikom 858 tys. rbl.
w tym:			
2. Roboty budow.	9.999	9.588	
3. Montaż konstrukcji metalowych	-	-	
4. Montaż urządzeń	-	-	
5. Roboty projektowo-badawcze	9.050	9.170	

III. Koszty wykonanych robót budowlanych i montażowych wg elementów nakładów /w tys. rbl./.

Pozycja wydatków	Nakłady od początku roku	
	wg kosztów kosztorysowych	wg kosztów rzeczywistych
A. Wydatki bezpośrednie		
1. Materiały /franko skład przy obiekcie/	4.399	4.198
2. Fundusz płac podstawowych	3.169	3.198
3. Wydatki na eksploatację maszyn budowlanych	166	164
4. Transport i inne usługi wykonawstwa pomocniczego oraz usługi z zewnątrz	324	359
B. Wydatki bezpośrednie-razem /łącznie z planowaną akumulacją/	1.958	1.737
Ogółem /A+B/	10.007	9.588

Wzór 28-ks
dalszy ciąg

IV. Wydatki ogólne [illegible] na roboty budowlane i montażowe
/na wykonany od początku roku zakres robót/

	Pozycje wydatków	wg planu	Rzeczywiste
1.	Wydatki administracyjno-gospodarcze	681	758
2.	Wydatki komunalne	338	344
3.	Ochrona przeciwpożarowa, zmilitaryzowana i strażnicza	45	45
4.	Umorzenie wartości małych budowli i urządzeń, nieobjętych tytułem inwestycyjnym	16	36
5.	Organizowany werbunek robotników	111	112
6.	Grzywny, kary pieniężne i inne wydatki ogólne	-	-
7.		-	-
8.	Różne wydatki ogólne	475	400
	Wydatki ogólne [illegible]-razem	1.667	1.737

V. Wydatki administracyjno-gospodarcze w całej organizacji budowlanej łącznie z produkcją pomocniczą i gospodarstwami pomocniczymi.

		wg planu na rok	Rzeczywiste od początku roku
		1	2
2.	Wydatki administracyjno-gospodarcze ogółem	3.768	3.407
	W tym fundusz płacy podstawowej i uzupełniającej	2.840	2.712

Kierownik budowy /organizacji budowlanej/
Dyrektor przedsiębiorstwa

Naczelnik wydziału planowania

Główny księgowy

nie w nim rzeczywistego kosztu własnego produkcji budowlanej w porównaniu z kosztem według kosztorysu. Dlatego sprawozdanie to sporządza się przez budowę tylko o tych robotach,które wykonuje ona sposobem gospodarczym. O robotach,prowadzonych sposobem zleceniowym, sprawozdanie według wzoru 28-ks. sporządza odpowiednie przedsiębiorstwo-zleceniobiorca.

W dziale pierwszym wzoru wykazuje się plan robót. Dane sprawozdawcze o kosztach budowy przewidziane są w tym sprawozdaniu w dwu działach: w dziale drugim - według rodzaju robót (roboty budowlane, montażowe itd.) i w dziale trzecim - według pozycji wydatków (materiały,płace podstawowe, wydatki ogólne itd.) Dane o koszcie weług kosztorysu wykonanych robów według ich rodzaju wypełnia się na podstawie protokółu pomiaru wielkości wykonanych robót i oszacowania tych robót według cen kosztorysu.

Analogicznie jak w stosunku do wskaźników zakresu budowy,przewidzianych we wzorze 24-ks.,w danym przypadku ma się na względzie koszt według kosztorysu wszystkich robót budowlanych i montażowych, wykonanych w okresie sprawozdawczym łącznie z robotami budowlanymi w toku. Dlatego koszt robót budowlanych i montażowych według kosztorysu,podawany we wzorze 28-ks.,powinien pokrywać się ze wskaźnikiem o tej samej nazwie we wzorze 24-ks.

Koszt robót budowlanych i montażowych według kosztorysu, wykazywany w dziale II wzoru 28-ks.,powinien pokrywać się z kosztem tychże robót według kosztorysu w dziale III tegoż wzoru 28-ks.

Wskaźniki kosztów według kosztorysu do pozycyj wydatków w dziale III oblicza się,wychodząc z układu i znaczenia osobnych pozycyj wydatków według jednostkowej tabeli płacy na odnośne roboty. Dane o koszcie rzeczywistym budowy,wprowadzone w dziale II i III, wypełnia się na podstawie zaksięgowania wykonawstwa robót budowlanych i montażowych.

W sprawozdaniu - wz.28-ks- osobno są wyjaśniane wydatki ogólne i administracyjno-gospodarcze.

Wskaźnik łącznej sumy wydatków ogólnych według planu, podawany w dziale IV-tym,może nie pokrywać się ze wskaźnikiem o takiej samej nazwie w dziale III-cim,ponieważ w dziale III podaje się wydatki łącznie z planowaną akumulacją. Prócz tego rozbieżności mogą powstać również z innej przyczyny. Ministerstwa i urzędy mogą w rocznych planach finansowych różniczkować wysokość kosztów ogólnych

cyjnych pomiędzy poszczególnymi wykonującymi zlecenia organizacjami (przedsiębiorstwami) w granicach ogólnego limitu kosztów ogólnych ..,ustalonego przez władze rządowe.

We wzorze 28-ks. w specjalnej uwadze podaje się kwotę wyrównania wzajemnych różnic (kompensację) w zakresie wykonanych robót,ustaloną w związku z dopłatami i ulgami,przewidzianymi specjalną ustawą rządową. Wielkość wymienionego wyrównania powinno się wykazywać,porównując koszt rzeczywisty robót budowlano-montażowych z ich kosztem według kosztorysu w celu wykazania podwyższenia się lub obniżenia kosztu.

Bilans miesięczny wykonanych inwestycyj - według wzoru 35-ks.sporządza budujący (posiadacz tytułu),niezależnie od tego,czy inwestycje są dokonywane systemem zleceniowym,czy też gospodarczym. W bilansie wykazuje się wszystkie nakłady,dokonane przez daną organizację (posiadacza tytułu) na przestrzeni całego okresu sprawozdawczego (miesiąc,kwartał,rok) i wszystkie źródła środków,w ciężar których były dokonane.

Nakłady na inwestycje i środki,otrzymane na nie,wykazuje się w bilansach inwestycyj w kwotach,wzrastających z miesiąca na miesiąc do końca roku.

Taki układ wynika z podstawowego zadania bilansu inwestycyj,którym jest wykazanie sytuacji finansowej budowy i nakładów rzeczywistych, dokonanych na inwestycje.

W bilansie są przewidziane osobne pozycje dla wykazania nakładów na inwestycje zakończone i w toku.

Jednocześnie w bilansie wyodrębnia się dane o inwestycjach z planu i poza planem zarówno według robót zakończonych jak i w toku.

Podana powyżej kolejność wykazywania robót kapitalnych w bilansie budownictwa inwestycyjnego jest jedną z jego szczególnych cech.

W inwestycyjnym bilansie otwarcia nie występują pozostałości niezakończonych robót kapitalnych,ponieważ w każdym roku,zgodnie z ustalonym sprawozdaniem,zakończone inwestycje są spisywane w ciężar odpowiednich źródeł środków. Dlatego kwota,wykazywana w inwestycyjnym bilansie otwarcia,jest mniejsza od kwoty z bilansu zamknięcia o sumę wszystkich nakładów na roboty i obiekty,zakończone i oddane do eksploatacji w roku sprawozdawczym.

Inwestycje są księgowane oraz wykazywane w bilansie według ich kosztu rzeczywistego dla posiadacza tytułu inwestycyjnego. W ten sposób,jeżeli roboty są prowadzone systemem gospodarczym,to koszt rzeczy-

MINISTERSTWO
Centralny Zarząd
Adres

Wzór 35-ks."

BILANS INWESTYCJI

za m-c styczeń - marzec 1948 r."

Dział	Wyszczególnienie działów i paragraf.	Nr kol. pozycji	Na początek roku	Na koniec okr. sprawozdawcz.
	Aktywa			
I.	Inwestycje zakończone /przekazane w roku sprawozdawczym do eksploatacji/ i inne nakłady finansowe			
	1. Roboty kapitalne i ubytki			
	a/ na podstawie planu	1		8.000
	b/ na zasadzie uchwały Rady Kom. Lud.ZSRR z 19.IX.1935 i innych	2		300
	c/	3		
	2. Nakłady,nie zwiększające środków trwałych	4		300
	3. Finansowanie innych organizacyj	5		
	4. Nakłady bezzwrotne na roboty kapitalne,które nie zostały zrealizowane, a definitywnie wstrzymane	6		
	5. Inne umorzenia	7		
	6. Straty lat poprzednich	8		
	7.			
	Razem - dział I-y	9		8.000
II.	Inwestycje niezakończone i nieprzekazane do eksploatacji			
	1. Roboty kapitalne i nabytki			
	a/ na podstawie planu	10	19.000	28.500
	b/ na zasadzie uchwały Rady Kom. Lud.ZSRR z 19.IX.1935 i innych	11	1.000	1.500
	c/	12		
	2. Roboty zabezpieczone i wstrzymane	13		
	Razem - dział II-gi	14	20.000	30.000
	W tym: z kwoty działu II na objekty, oddane do eksploat.bez załatwienia formalności	15		
IIa.	Inwestycje zakończone a nierozrachowane	16		
IIb.	Wydatki w ciężar rachunków spec.przezn.	17		
III.	Srodki trwałe	18	5.000	4.9000
IV.	Niezakończona likwid.środków trwałych	19		
V.	Urządzenia i materiały:			
	1. Urządzenia do ustawienia w tym urządzenia importowane	20	200	350
	a/ na składach	21		
	b/ w drodze	22		
	2. Wydatki transportowe i inne, nie włączone do kosztu urządzeń	23		
	3. Materiały zasadnicze	24	800	100
	4. Przedmioty małowartość.i nietrwałe	25	100	100
	5. Inne	26	150	200
	Razem - dział V	27	6.250	6.650

Ciąg dalszy

Dział	Wyszczególnienie działów i paragraf.	Nr.kol. pozycji	Na początek roku	Na koniec okr. sprawozdawcz.
VI.	Nakłady do rozliczenia			
	1/ Tymczasowe adaptacje i urządzenia /nie wynikające z tytułu inwestycyj./	28	30	35
	2/ I n n e	29	20	5
	R a z e m - d z i a ł VI-y	30	50	40
VII.	Roboty w toku:			
	1/ przy budowie i montażu	31	30	40
	2/ w tym przy bud.domów indywidualnych	32	-	-
	3/ na pomocniczą, uzupełniającą i poboczną wytwórczość, nie wyłączoną w samodzielny bilans	33	30	40
	R a z e m - d z i a ł VII-y	34	60	80
VIII.	Srodki pieniężne			
	1/ Kasa i r/ki rozrachunkowe	35	80	75
	2/ Akredytywy i r/ki specjalne	36	20	95
	3/ I n n e	37	-	-
	R a z e m - d z i a ł VIII-y	38	100	170
IX.	Dłużnicy:			
	1/ Zleceniobiorcy - za otrzymane zaliczki	39	600	500
	2/ Zleceniobiorcy za opłacone rachunki przejściowe za wykonane roboty	40	20	50
	3/ Zleceniobiorcy za opłacone konstrukcje i części	41	20	10
	4/ Dostawcy za opłacone urządzenia w/g stanu ich gotowości	42		
	5/ Zaliczki wypłacone centralom importowym	43		
	6/ Zaliczki do rozliczenia	44	40	20
	7/ I n n e	45		
	R a z e m - D z i a ł IX-y	46	680	580
X.	Rozliczenia międzyokresowe i wewnętrzne			
	1/ ze środków otrzymanych	47	100	500
	2/ do zwrotu	48	80	850
	R a z e m - d z i a ł X-y	49	900	1.350
XI.	Srodki oddane	50		
XIa.	Odpisy na fundusz kierownika przedsiębiorstwa budowlano-montażowego	51		
XII.	Srodki trwałe, częściowo lub w całości zniszczone	52		
XIII.	Straty w roku sprawozdawczym	53		200
XIIIa.	Materiały, urządzenia i inwestycje niezakończone, zniszczone przez wroga	54		
	B i l a n s	55	20.840	47.200

ciąg dalszy

Dział	Wyszczególnienie działów i paragraf.	Nr.kol. pozycji	Na początek roku	Na koniec okresu sprawozdawczego
	P a s s y w a			
I.	Fundusze			
	1. Fundusz zakładowy	56	5.100	5.400
	2. Fundusz kierownika przeds.budowlano-montażowego	57		
	3. Inne fundusze specjalne	58		
	Razem - dział I	59	5.100	5.400
II.	Finansowanie inwestycyj:			
	1. przez bank specjalne	60	20.840	38.500
	2. ze środków podstawowej działaln. zgodnie z uchwałą Rady Komisarzy Ludowych ZSRR z 19.IX.1935 i innych	61	1.000	1.500
	3. Odpisy amortyz.budowli	62	-	270
	4. Zyski lat poprzednich	63		
	5. Inne źródła	64		100
	6			
	Razem - dział II	65	21.840	40.370
IIa.	Pożyczki pod urządzenia importowane	66		
IIb.	Finans.z budżetu w ciężar asygn.spec.	67		
IIc.	Banki specjalne - na zobowiązania	68		
III.	Finansowanie określonych celów	69		
IV.	Rezerwy i wydatki przyszłych okresów	70	20	60
V.	Wierzyciele:			
	1. Zleceniobiorcy w/g rachunków za wykonane roboty	71	200	220
	2. Zleceniobiorcy w/g nieopłaconych w terminie rachunków za wykonane roboty	72	150	300
	3. Zleceniobiorcy za niezafakturowane dostawy	73	50	100
	4. Zleceniobiorcy za zaakceptowane rachunki-faktury	75	250	310
	5. Zleceniobiorcy za nieopłacone rachunki-faktury	76		
	6. Robotnicy i urzędnicy	77	30	40
	7. Odbiorcy w/g innych rachunków	78	300	200
	Razem - dział V	79	1.000	1.260
VI.	Rozliczenia międzyokresowe i wewnętrzne do zwrotu	80	100	200
	w tym za inwestycje, co do których nie zostały załatwione formalności w celu sfinansowania	81		
VII.	Rozliczenia z działami podstawowymi za budowę poszczególnych domów	82		
VIII.	Zysk w roku sprawozdawczym	83		
	B i l a n s	84	28.041	47.200

ciąg dalszy

Dział	Wyszczególnienie działów i paragrafów	Nr.kol. pozycji	Na początek roku	Na koniec okresu sprawozdawczego
	Poza bilansem:			
	1. Umorzenie wartości środków trwałych	85	300	450
	2. Materiały przyjęte do przechowania	86		
	3. Srodki trwałe dzierżawione	87		
	w tym maszyny budowlane	88		
	Uwagi o mobilizacji źródeł środków wewnętrznych		wg. planu + - 1/	wg. sprawozdania + - 1/
I.	1. Urządzenia	89		
	2. Materiały podstawowe	90		
	3. Inne materiały oraz przedmioty małowartościowe i nietrwałe	91		
	4. Wydatki do zwrotu	92		
	5. Produkcja w toku	93		
	w tym przy robotach budowlanych i montażowych	94		
	6. Srodki pieniężne	95		
	7. Dłużnicy i rozliczenia międzyokresowe do zwrotu	96		
	w tym: zleceniobiorcy - za zaliczki	97		
	8. Wierzyciele	98		
	w tym dostawcy	99		
II.	Wartości materiałów i usługi, otrzymane bezpłatnie w r.1947 - ogółem	100		
III.	Roboty kapitalne zakończone i zdane oraz nabytki od początku budowy do miesiąca sprawozdawczego włącznie /w tys.rbl./:			
	a/ w/g kosztu, podanego w kosztorysie	101	x	
	b/ w/g kosztu rzeczywistego	102	x	
IV.	Odchylenia od cen kosztorysowych na materiały	103	x	

1/ znaki + - odnoszą się tylko do działu I.

KIEROWNIK BUDOWY

GŁÓWNY KSIĘGOWY

wisty pokrywa się z kosztem własnym ich wykonania; jeżeli zaś roboty są prowadzone systemem zleceniowym,to ich koszt rzeczywisty określa się ich kosztem,podanym w umowie o zlecenie. Rachunek bilansowy strat i zysków budowy zawiera inne pozycje od takiegoż rachunku organizacyj zleceniobiorczych lub przedsiębiorstw przemysłowych.

W bilansie przedsiębiorstw przemysłowych i organizacyj zleceniobiorczych rachunek ten wykazuje wyniki ich działalności produkcyjnej i finansowej. Natomiast w bilansie budowy (posiadacza tytułu inwestycyjnego) rachunek strat i zysków wykazuje tylko wyniki ze sprzedaży materiałów na zewnątrz,umorzenie zadłużenia debetowego i kredytowego po zapadnięciu terminu przedawnienia, oraz inne straty i zyski,nie mające związku z kosztem robót kapitalnych.

W świetle tego,co zostało powiedziane,powinny wyraźnie wystąpić zasadnicze cechy bilansu inwestycyj. Bilans ten na skutek cech jego budowy i systemu,w jakim księguje się nakłady na roboty kapitalne,pozwala widzieć nie tylko sytuację finansową na określony dzień i zmiany tej sytuacji w określonym okresie czasu,ale również charakter i wielkość środków,otrzymanych przez budowę w okresie tego lub innego sprawozdawczego miesiąca,kwartału i roku oraz wykorzystanie tych środków. Do specyficznych cech bilansu inwestycyj należy także to,że zawiera on również takie pozycje, jak : urządzenia do wmontowania,tymczasowe urządzenia i adaptacje, nie wynikające z tytułu inwestycyjnego,fundusz podstawowy. Jednocześnie jednak w bilansie inwestycyj nie ma takiej pozycji,jak fundusz ustawowy,występujący zazwyczaj w bilansach przedsiębiorstw przemysłowych. Podane cechy wypływają z właściwości organizacyjnych gałęzi budownictwa i gospodarki finansowej budownictwa.

F u n d u s z   z a k ł a d o w y budowy stanowi pozycję przeciwstawną do pozycji " środków trwałych". Budowa systemem gospodarczym nie ma funduszu statutowego. Jej środki obrotowe podobnie jak i trwałe, tworzą się w ciężar finansowania, dokonywanego przez bank inwestycyj długoterminowych. To źródło środków zastępuje fundusz statutowy. Środki trwałe, potrzebne dla budowy i należące do niej,powinny być włączone do jej bilansu i wykazywane w nim w pozycji aktywów: fundusz podstawowy,zaś w pozycji pasywów - środki trwałe.

Środki trwałe budowy systemem gospodarczym wyraża się w jej bilansie według wartości ostatecznej, tj. po odjęciu umorzenia. Umorzenie wartości środków trwałych wykazuje się poza kwotą -ogółem - bilansu. Zmniejszenie środków trwałych o kwotę umorzenia

dokonuje się bez księgowania na rachunkach,a przez zmniejszenie salda na rachunku środków trwałych,przy zestawieniu bilansu. Ten sposób wykazywania środków trwałych w bilansie daje możność widzieć ich wartość ostateczną,która zależy od zużycia poszczególnych przedmiotów,wchodzących w skład środków trwałych.

Na uwagę zasługuje pozycja bilansu inwestycyj: " Tymczasowe urządzenia i adaptacje nie wynikające z tytułu inwestycyjnego ". W tej pozycji są podawane koszty na urządzenia pochylni z desek,dołów wapiennych,biur wykonawców robót,szop,składów,drabin,zapasów podręcznych ,budulca i innych tymczasowych urządzeń. Tymczasowe urządzenia,nie wchodzące do tytułów inwestycyjnych oraz budowle nie wlicza się do zakresu robót kapitalnych w odróżnieniu od tymczasowych urządzeń,wchodzących do tytułów inwestycyjnych,które są przewidziane w zakresie robót kapitalnych zarówno w kosztorysie jak i w planie.Dlatego wszystkie nakłady na tymczasowe budowle i adaptacje powinny być wykazane w bilansie jako nakłady do rozliczenia. Rozmiary tych nakładów nie wpływają na wielkość robót kapitalnych,a określają tylko ich koszt rzeczywisty.

Zgodnie z tym,co powiedzieliśmy,tymczasowe urządzenia,nie wchodzące do tytułów inwestycyjnych oraz adaptacje są elementem środków obrotowych środków budowy,zaś umorzenie wartości tych środków -elementem wydatków działów nieprodukcyjnych budowy.

Wszystkie nie wchodzące do tytułów inwestycyjnych urządzenia i adaptacje wykazuje się w bilansie według ich wartości ostatecznej po odjęciu umorzenia,spisywanego na wydatki elementów nieprodukcyjnych.

----- o o o -----